

Da vazduh u Pljevljima nije samo zagađen u vrijeme kada radi Termoelektrana i kada je u jeku grejna sezona, prema tvrdnjama predstavnika ekološkog društva „Breznica“ vidi se i po činjenici da je tokom aprila bilo dana kada je prisustvo PM 10 čestica bilo šest ili sedam puta veće od dozvoljenog. Iz Breznice tvrde da u tim danima Termoelektrana nije radila, jer je počeo remont postrojenja, dok zbog visokih temperatura vazduha nije bilo ni loženja individualnih ložišta. Prema mišljenju ekologa jasno se može vidjeti da mjerna stanica u naselju Gagoviće, bilježi prisustvo praškastih materija koje dolaze sa okolnih deponija, kao i iz kopa Rudnika uglja, Potrlica.

Prisustvo PM 10 čestica u vazduhu je zabilježeno od 250 do 300 mg/m³. To je oko šest puta više nego što je gornja granica dozvoljene sadržine pomenutih čestica. Sve to govori da su, kop Rudnika uglja, deponija laporca na Jagnjilu i deponija pepela i šljake Maljevac za potrebe Termoelektrane, veliki zagađivači vazduha. To se može vidjeti i u toku ljetnjih mjeseci, ali se često krivica samo prebacuje i na Termoelektranu, koja je zaista veliki zagađivač, ali se zaobilazi zagađenje koje stvara eksploatacija uglja i odlaganje laporca na Jagnjilu – ističe izvršni direktor „Breznice“ Milorad Mitrović i pojasnio da je posebno veliki problem deponija Jagnjilo koja se iz dana u dan uvećava i sa koje svakodnevno dolazi prašina i pada po čitavom gradu.

Mitrović je kazao da nema sumnje da je kvalitet vazduha u Pljevljima i okolini najlošiji u Evropi. Prevelike koncentracije sitnih, lebdećih čestica, dima, čađi i prašine, azotnih oksida, urana, radioaktivnog torijuma, kao i brojnih drugih štetnih materija svakoga dana Pljevlja, svrstavaju među najzagađenije gradove Evrope.

- Jednostavno rečeno, čitav periodni sistem hemijskih elemenata lebdi u vazduhu u Pljevljima, a građani sve to udišu, truju se, trpe i umiru. Usput, zakonska granica od 35 dana u jednoj kalendarskoj godini je odavno prekoračena, a niko od nadležnih ne reaguje, tako da i ove godine imamo konstantno prekoračenje zagađenja vazduha samo sa PM 10, dok su prekoračenja i drugih opasnih materija u vazduhu konstantna i zabrinjavajuće visoka. Primjer da je recimo samo u februaru 2017 godine, registrovano 15 dana sa povećanim vrijednostima PM 2,5 čestica koje su opasnije za zdravlje građana. Sadržaj visoko kancerogene materije benzena, pirena izračunat kao srednja vrijednost nedjeljnih uzoraka u februaru iznosio je 7,91 nanograma po metro kubnom, što je skoro osam puta više od dozvoljenog – kaže Mitrović i ističe da su ove zime zagađenja vazduha u Pljevljima dostigla granice ljudske izdržljivosti.

Tako je 13. januara u pet časova ujutru zagađenje iznosilo preko 845.6 mg/m³, dakle sedamnaest puta više, ili 1700 odsto iznad granica maksimalno dozvoljene koncentracije.

Mitrović kaže da u Pljevljima, prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, svaka peta osoba umre od posledica zagađenosti vazduha, što je veoma zabrinjavajuće. Niko ne sprovo-

di istraživanja, niti se iko ozbiljnije bavi pitanjima prerane smrtnosti stanovnika pljevaljskog kraja, koje je u poslednjih dvadeset godina postalo zabrinjavajuće.

Veliki broj smrtnih slučajeva od karcinoma bronhija i pluća, leukemije, bolesti disajnih puteva uopšte, te hronične opstruktivne bolesti pluća za građane pljevaljskog kraja su postale zabrinjavajuće. Ali, izgleda samo građanima – kaže Mitrović.

Što se tiče smrtnosti od bolesti disajnih puteva i hronične opstruktivne bolesti pluća, tvrde upućeni, starosno standardizovane stope na području Pljevalja su visoke i odskoču od prosjeka, za Crnu Goru i zemlje u okruženju, kao i stope smrtnosti od zloćudnih bolesti, koje se takođe značajno razlikuju od prosjeka. Mitrović podvlači da svi zagađivači moraju biti natjerani da poštuju zakonske propise i da je to najbolje za Pljevlja.

Lokalna vlast u službi zagađivača

Zbog nedonošenja odluke o naplati ekološke naknade od zagađivača, Opština Pljevlja mjesečno gubi oko pola miliona eura. Nikome nijesu do kraja jasni razlozi zbog kojih lokalna uprava odugovlači sa donošenjem odluke o naplati naknada, s obzirom da joj je to omogućio Zakon o lokalnoj samoupravi. Ovde je po svemu sudeći riječ o „klasičnoj izdaji interesa lokalne zajednice”, imajući u vidu ekstremno zagađenje u Pljevljima i ugroženost zdravlja i života građana, od strane onih koji su dobili povjerenje građana ili su na platnom spisku zagađivača, pa zbog toga to ne rade. Odlazući donošenje odluke, oni pomažu zagađivače na štetu cijele opštine. Odbornike i lokalnu vlast treba da brine opštinski, a ne budžet zagađivača.

Novim zakonom o životnoj sredini ostavljena je mogućnost lokalnim samoupravama da mogu propisati naknadu za zaštitu i unapređenje životne sredine, uz saglasnost Vlade – kaže Mitrović i ističe da je jedini uslov da se prikupljena sredstva koriste namjenski, za zaštitu i unapređenje životne sredine.

Izvor: dan